

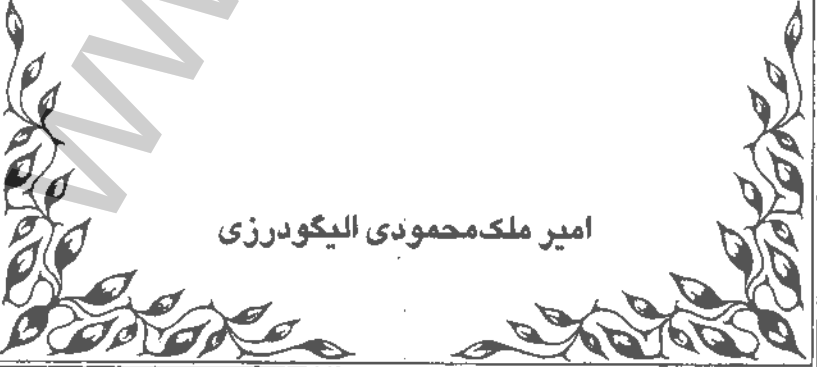

راهنمای ازدواج

آنچه یک پسر و دختر

درباره‌ی

انتخاب همسر باید بدانند

امیر ملک محمودی الیگودرزی

ملک محمودی الیگودرزی، امیر

راهنمای ازدواج؛ آنچه یک پسر و دختر دریاری انتخاب همسر باید بدانند. امیر ملک محمودی. - قم: میراث ماندگار،

۱۳۸۵.

۲۶۳ ص.

ISBN: 964 - 7884 - 78 - 8

فهرستی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۲۶۱] - ۲۶۳، همچنین به صورت زیر نویس.

۱. زناشویی (اسلام). ۲. همسرگزینی - جنبه‌های مذهبی. اسلام. الفقه عنوان. بده عنوان:

آنچه یک پسر و دختر دریاری انتخاب همسر باید بدانند.

۲۹۷ / ۵۴۲

BP ۳۴۰ / ۱۷ / ۷۲

انتشارات میراث ماندگار

شناسنامه کتاب

نام کتاب	راهنمای ازدواج
مؤلف	امیر ملک محمودی الیگودرزی
ناشر	میراث ماندگار
شمارگان	۳۰۰۰
نوبت چاپ	اول / ۱۳۸۵
چاپ	کثیر
قیمت	۱۵۰۰ تومان

دفتر فروش:

انتشارات مشهور / میراث ماندگار

قم، خیابان ارم / پاساژ قدس / طبقه آخر - پلاک ۱۸۳

ص. پ ۹۶ ۳۳ - ۳۷ ۱۸۵ تلفن ۷۸۳۱۹۴۶ / - ۷۷۳۷۴۹۱ - ۲۵۱

دفتر مرکزی / خیابان سمیه / کوچه ۲۴ / پلاک ۴۱۸

تلفن: ۷۸۳۱۹۴۶ - ۲۵۱ / فاکس ۷۷۳۰۳۶۵

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه
	فصل اول: اهمیت و ضرورت ازدواج
۲۱	 زوجیت در نظام آفرینش
۲۱	 ازدواج چیست؟
۲۲	 اهمیت و ضرورت ازدواج در اسلام
۲۴	 انگیزه‌ها و اهداف ازدواج و تشکیل خانواده
۲۵	 ۱- انجام وظیفه‌ی الهی
۲۶	 ۲- حفظ دین و تقویت معنویات و ارضای غریزه‌ی جنسی
۲۷	 ۳- ایجاد محیطی خصوصی برای آرامش و آسایش
۲۸	 ۴- سلامت اعصاب و روان
۲۹	 ۵- استفاده درست و لذتبخش از دوران شیرین و با نشاط جوانی
۳۱	 ۶- ایجاد و بقای نسل
۳۲	 ۷- تعاون و همکاری
۳۳	 ۸- سلامت و امنیت اجتماعی
۳۴	 ۹- ایجاد دوستی خالص و رسیدن به کمال و خوشبختی حقیقی
۳۵	 چرا خداوند در قرآن از تشبیه «همسران» به «لباس» استفاده کرده‌است؟
۳۹	 فواید کلی ازدواج

فصل دوم: بهترین فصل ازدواج

۴۶	 مفهوم بلوغ
۴۷	 انواع بلوغ
۴۷	 ۱- بلوغ جسمی و جنسی
۴۹	 نشانه‌های بلوغ جسمی و جنسی در دختران
۴۹	 نشانه‌های بلوغ جسمی و جنسی در پسران
۵۱	 ۲- بلوغ اجتماعی
۵۳	 ۳- بلوغ عاطفی
۵۵	 ۴- بلوغ اخلاقی
۵۶	 ۵- بلوغ اقتصادی
۵۶	 ۶- بلوغ ذهنی
۵۷	 ۷- بلوغ فرهنگی
۵۷	 ویژگی‌های جوان از نگاهی دیگر
۵۸	 نیازهای اساسی جوان
۵۹	 بلوغ جنسی و عواملی که سبب بلوغ جنسی زودرس می‌شوند
۶۴	 بهترین فصل ازدواج

فصل سوم: مشکلات و موانع ازدواج جوانان

۷۰	 الف) مشکلات ساختگی که خود آفریده‌ایم
۷۱	 ب) مشکلات حقیقی
۷۲	 راه حل‌های دراز مدت
۷۳	 راه حل‌های کوتاه مدت
	● مشکل فقر و تهیدستی (مهریه‌های سنگین، جهیزیه‌های تجملاتی
۷۴	 و جشن‌های پر خرج و تشریفاتی)
۷۵	 چگونه می‌شود این مشکل را حل کرد؟
۷۵	 ۱- امدادهای الهی و نویدهای رهبران اسلام
۷۶	 ۲- کاهش هزینه‌ها و تشریفات مربوط به ازدواج
۸۱	 ۳- افق‌های ذهنی گسترده‌تر

۴- کسب آبرو، حیثیت و اعتبار بیشتر در جامعه و استفاده از تسهیلات

- و مزایای شغلی ۸۱
- مشکل ادامه تحصیلات ۸۲
- چگونه می شود این مشکل را حل کرد؟ ۸۴
- ۱- برطرف نمودن باورهای غلط ۸۴
- ۲- اجرای صیغه عقد شرعی و قانونی ۸۴
- ۳- کمک والدین زوجین و سایر اقوام و آشنایان به آنها ۸۵
- ۴- قناعت زوجین جوان ۸۷
- ۵- جلوگیری از بچه دار شدن ۸۸
- ۶- تعاون و همکاری در انجام امور زندگی مشترک ۸۸
- مشکل داشتن خواهر یا خواهران بزرگتر ۹۰
- چگونه می شود این مشکل را حل کرد؟ ۹۱
- مشکل سربازی ۹۲
- چگونه می شود این مشکل را حل کرد؟ ۹۳
- مشکل مسکن ۹۵
- چگونه می شود این مشکل را حل کرد؟ ۹۵
- مشکل دخالت اطرافیان و بزرگترها ۹۶
- چگونه می شود این مشکل را حل کرد؟ ۹۷

فصل چهارم: تأثیر پذیری فرزندان از فرهنگ خانواده‌ها

- تعریف فرهنگ ۱۰۲
- ویژگی‌های فرهنگ ۱۰۲
- انواع خانواده‌ها از نظر فرهنگ و عملکرد ۱۰۳
- ۱- خانواده‌های دموکراسی ۱۰۳
- خصوصیات خانواده‌های دموکراسی ۱۰۴
- ویژگی‌های فرزندان در این خانواده‌ها ۱۰۴
- ۲- خانواده‌های آزاد مطلق ۱۰۵
- خصوصیات خانواده‌های آزاد مطلق ۱۰۵

۱۰۵	ویژگی‌های فرزندان در این خانواده‌ها
۱۰۶	۲- خانواده‌های دیکتاتوری
۱۰۶	خصوصیات خانواده‌های دیکتاتوری
۱۰۷	ویژگی‌های فرزندان این خانواده‌ها
۱۰۸	انواع خانواده‌ها از نظر موقعیت اجتماعی و اقتصادی
۱۰۸	۱- طبقه ثروتمند (دارا)
۱۰۹	۲- طبقه متوسط (کم درآمد)
۱۱۰	۳- طبقه سوم (محروم)
۱۱۰	شاخه‌ی اول خانواده‌های محروم
۱۱۱	شاخه‌ی دوم خانواده‌های محروم

فصل پنجم: معیارها و ملاکهای گزینش همسر

۱۱۸	الف) شرایط و ویژگی‌های فردی
۱۱۸	ب) معیارها و ملاکهای ازدواج
۱۱۹	۱- ایمان و دینداری
۱۲۱	۲- اصالت خانوادگی
۱۲۳	۳- اخلاق نیک
۱۲۵	۴- عقل و هوش
۱۲۸	۵- جمال و زیبایی
۱۳۱	تذکر سه مطلب
۱۳۳	۶- تناسب سنی
۱۳۵	۷- شغل زوجین
۱۳۷	● عوامل مهم و مؤثر در انتخاب همسر مناسب
۱۳۷	۱- عوامل اجتماعی
۱۳۹	۲- عوامل فرهنگی
۱۳۹	۳- تناسب سنی و جسمی
۱۳۹	۴- سطح تحصیلات
۱۴۰	۵- عوامل اخلاقی و روانی

۱۴۱	۶- عوامل اقتصادی
۱۴۲	۷- عوامل سیاسی
۱۴۲	● عوامل مهم و مؤثر در انتخاب همسر نامناسب
۱۴۳	۱- تصمیم عجولانه در ازدواج
۱۴۳	۲- ازدواج در سن کم
۱۴۴	۳- انتخاب همسر برای راضی کردن دیگران
۱۴۴	۴- شناخت ناکافی از یکدیگر
۱۴۴	۵- انتظارات غیر واقع بینانه
۱۴۵	۶- مسایل رفتاری و شخصیتی حل و فصل نشده
۱۴۵	● کسی را به عنوان همسر انتخاب کنید که به شما ۵۰ شباهت داشته باشد

فصل ششم: ازدواج‌های ممنوع از دیدگاه اسلام

۱۴۹	موانع ازدواج
۱۴۹	الف) از دید زمینه‌ی اعتقادی همسر
۱۵۰	ب) موانع همسری از دید محارم
۱۵۰	انواع محارم
۱۵۱	۱- محارم نسبی
۱۵۱	۲- محارم سببی
۱۵۲	۳- محارم رضاعی
۱۵۳	ج) از دید دیگر موانع
۱۵۴	● ازدواج‌های فامیلی

فصل هفتم: راههای انتخاب همسر

۱۵۹	شناخت کامل و انتخاب همسر
۱۶۰	راههای انتخاب همسر
۱۶۰	۱- مشورت
۱۶۰	صفات مشاور
۱۶۱	۲- واسطه و معرّف

۱۶۲	 انواع واسطه‌ها
۱۶۳	 ۲- تحقیق
۱۶۴	 چگونه تحقیق
۱۶۵	 راههای تحقیق
۱۶۶	 ۴- فرستادن پیک

فصل هشتم: خواستگاری

۱۷۰	 نکاتی را که در خواستگاری باید رعایت کرد
۱۷۲	 وظایف والدین در پاسخگویی به خواستگار
۱۷۲	 چرا اجازه پدر و نظر خواهی از او؟
۱۷۳	 ۱- حق شناسی از پدر
۱۷۳	 ۲- استفاده از تجارب پدر
۱۷۴	 ۳- آمیختن عقل و احساس
۱۷۵	 ۴- وجود رابطه برای رعایت احترام
۱۷۶	 اجازه پدر برای دختر باکره
۱۷۷	 به چه خواستگاری پاسخ مثبت دهیم؟
۱۷۸	 به چه خواستگاری پاسخ منفی دهیم؟
۱۸۰	 گفتگوی مستقیم پسر و دختر در مراسم خواستگاری
۱۸۲	 نکاتی که را که پسر و دختر می‌توانند در این جلسه با همدیگر بیان کنند
۱۸۴	 قرار نامزدی

فصل نهم: مهریه

۱۸۹	 مهریه چیست؟
۱۹۰	 اهمیت و فلسفه‌ی مهریه
۱۹۱	 مهر چه می‌تواند باشد؟
۱۹۱	 مهر چقدر باشد؟
۱۹۲	 مهر السنّة
۱۹۳	 زمان پرداخت مهریه

شیربها	۱۹۴
هشدارى به والدین!	۱۹۵

فصل دهم: عقد ازدواج

معنى و مفهوم عقد	۲۰۱
شرایط زوجین در حین عقد	۲۰۱
شروط ضمن عقد	۲۰۳
نکاتی که در اجرای صیغه‌ی عقد لازم است	۲۰۳
انواع عقد ازدواج	۲۰۵
دستور خواندن صیغه‌ی عقد دایم	۲۰۶
دستور خواندن صیغه‌ی عقد غیر دایم	۲۰۶
مراسم عقد	۲۰۷
فاصله بین عقد و عروسی	۲۰۸
فایده‌های دوران عقد (نامزدی)	۲۰۹
مشکلات رفت و آمدهای دوران نامزدی	۲۱۱

فصل یازدهم: جهیزیه

جهیزیه	۲۱۵
آفت‌های جهیزیه	۲۱۷
جهیزیه حضرت زهرا (علیها السلام)	۲۱۸

فصل دوازدهم: مراسم عروسی

الف) ولیمه دادن	۲۲۲
آثار و فایده‌های ولیمه‌ی عروسی	۲۲۴
آفت‌ها و مشکلات ولیمه‌ی عروسی	۲۲۵
ب) مسأله‌ی انتقال جهیزیه به خانه‌ی داماد	۲۲۹
ج) مراسم بدرقه‌ی عروس به خانه‌ی داماد	۲۲۹
۱- عروس را شب هنگام به خانه‌ی داماد منتقل کنند	۲۲۹

- ۲- زینت عروس و داماد ۲۳۰
- ۳- همراهان عروس در حین بدرقه‌ی او به خانه‌ی داماد ۲۳۰
- تذکر مهم! ۲۳۱
- د) شب زفاف و حجه‌ی عروسی ۲۳۲
- معاشقه و آمیزش ۲۳۵

فصل سیزدهم: احکام آمیزش

- ۱- آمیزش واجب ۲۳۹
- ۲- آمیزش مستحب ۲۴۰
- ۳- آمیزش حرام ۲۴۱
- ۴- کراهت آمیزش ۲۴۲
- جنابت ۲۴۳
- کارهایی که بر جنب حرام است ۲۴۴
- چیزهایی که بر جنب مکروه است ۲۴۵
- غسل ترتیبی ۲۴۵
- غسل ارتهاسی ۲۴۶

فصل چهاردهم: آسیب‌شناسی ازدواج

- یکصد نکته و توصیه‌ی تربیتی جهت شاد زیستن و خوشبختی در کانون گرم خانواده‌ی متعادل ۲۵۰
- منابع و مأخذ ۲۶۱

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ، ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ
وَأَزْوَاجُكُمْ تُخْبَرُونَ.^۱

همان کسانی که به آیات ما ایمان آوردند و تسلیم بودند، به آنها
خطاب می‌شود: شما و همسرانتان در نهایت شادمانی وارد بهشت
شوید.»

«انسان»، اصالتاً موجودی است اجتماعی و نخستین بستر فعلیت
یافتن این ویژگی برترین مخلوق الهی، به طور قطع «کانون مقدس
خانواده» است.

خانواده اولین، مهم‌ترین و پر برکت‌ترین نهاد اجتماعی در تاریخ
فرهنگ و تمدن انسانی است.

در فرهنگ اسلامی، خانواده به مثابه‌ی دژی استوار و نهادی مقدس،
بیشترین مسؤولیت را در رشد و تحوّل تربیت و تعالی و سعادت

وجود انسان بر عهده دارد.

خانواده با پیمان ازدواج و پیوند همسری زن و مردی هوشمند و آگاه و برخوردار از سلوغ فکری، اخلاقی، فرهنگی و قابلیت‌های اجتماعی پایه گذاری می‌شود و این زوج ستون اصلی حیاتی‌ترین نهاد اجتماعی، یعنی «خانواده» را تشکیل می‌دهند.

بنابراین سلامت و سعادت جامعه به سلامت و پویایی نظام خانواده وابسته است و سلامت و تعادل و تعالی نظام خانواده به نحوه‌ی گرینش همسر و شیوه‌های همسر داری و روابط بین اعضای خانواده بستگی دارد.

حال باید بدانیم دختر و پسری که با یکدیگر پیمان ازدواج و تشکیل زندگی مشترک می‌بندند، چگونه و با چه اوصافی می‌توانند در یک عهد و پیمانی که خودشان بنیان گزارش بوده‌اند، پای بند باشند؟

یقیناً شناخت دختر و پسر از یکدیگر، آشنایی کامل از خصوصیات رفتاری، روحی، عاطفی، اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند سهم بسزایی در موفقیت، انتخاب درست و شایسته، کامیابی، خوشبختی و سعادت در زندگی زناشویی و پیوند ازدواجی که با هم خواهند بست ایفا نماید.

پس لازم و ضروری است که دختر و پسر قبل از هر کاری و پیش از این که تصمیم به این امر بگیرند و خود را برای وارد شدن به یک مرحله‌ی تازه‌ای از زندگی آماده نمایند، حتماً یکسری اطلاعات و معلومات، در زمینه‌ی چگونگی برقراری پیوند مناسب زناشویی کسب کنند تا با دیدی واقع بینانه‌تر و عمیق‌تر خود را برای این امر حیاتی آماده سازند. دانستن این مطالب می‌تواند کمک شایانی به

دختران و پسران جوانی که قصد ازدواج دارند بنماید و مطمئناً این آگاهی می‌تواند متضمن شکل‌گیری یک زندگی زناشویی کاملاً ایده‌آل و ستودنی باشد تا پیوسته در تمامی مراحل زندگی مشترکشان خوشبخت، شادکام و پیروز باشند.

خوشبختانه تابحال در این زمینه کتب متعدّد و بسیار مفیدی از طرف اساتید و فرهیختگان صاحب نظر تألیف شده و لازم است بر آفرینندگان این آثار نفیس آفرین گفت. و کتاب حاضر نیز با بیانی دلنشین و ملموس برای پسران و دخترانی که گام در راه زندگی مقدّس خانوادگی می‌گذارند، حاوی نکات ارزنده‌ای است و مطالعه‌ی این اثر را به تمامی آنها سفارش می‌کنیم و برای نیک بختی و سعادت‌مندی تمام جوانان خوب، پاک، نجیب، خلاق، پویا و آینده‌ساز میهن اسلامی، سربلندی، پیروزی، شادکامی و برخورداری از یک زندگی سالم را از خدای مهربان آرزو مندیم.

ویژگی‌های کتاب:

- ۱- سعی شده آنچه یک پسر و دختر درباره‌ی انتخاب همسر و امور زناشویی باید بدانند در این کتاب، به صورت منظم، مفید، متنوع، مختصر در قالب جملاتی کوتاه و با زبانی ساده و کاملاً روانه گردد.
- ۲- در این اثر، بیش از همه، آیات الهی و کلام نورانی معصومین (علیهم‌السلام) مورد استفاده قرار گرفته و در عین حال از منابع جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و... که مستند و مورد قبول و تأیید اکثر فرهیختگان و صاحب نظران بوده استفاده شده است و امید است با توجه به اعتقاد قلبی ما مسلمانان به رستگاری و خوشبختی در مکتب اسلام، آیات

الهی و کلام نورانی معصومین علیهم السلام چراغ راهنما باشد و بتوانیم خود را از آبشار گوارای وحی سیراب سازیم و دستورات حیاتبخش «قرآن» و «سنت» را در زندگی به کار گیریم و شیوهی تشکیل زندگی مشترک را بر اساس فرهنگ الهی و سیره‌ی عملی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام بنیان نهیم.

۳- حجم و محتوای بعضی از فصل‌های کتاب از لحاظ کمیت - همان گونه که ملاحظه می‌شود - متفاوت است و علت آن، توجه به میزان ضرورت بحث در موضوعات مختلف بوده است.

۴- هدف از بیان بعضی مطالب در فصل‌های آخر، آشنا ساختن جوانان با مسایل و دستورات دینی است، و باید توجه داشت که در مسایل شرعی، خجالت کشیدن و حیا نباید مانع بیان حقایق گردد، و این حکم صریح عقل و توصیه‌ی آشکار شرع مقدس است و مطلب دیگر این که، «کتاب سالم» بهترین دوست و راهنمای صدیق انسان است و مهمترین، ضروری‌ترین و مفیدترین مطالب آموزشی و تربیتی را به عنوان مشاوره‌ی امین و دلسوز در اختیار خواننده قرار می‌دهد.

۵- احتمال دارد در پاره‌ای از مطالب «به خصوص احکام شرعی» به علت اختصار، ابهام‌هایی برای مطالعه کننده گان گرامی وجود داشته باشد، که خوانندگان محترم می‌توانند جهت رفع ابهام به منابع فقهی و فتاوی مراجع تقلید مراجعه نمایند.

۶- از همه‌ی اساتید و صاحب نظران عزیز و گرانقدر، تقاضا می‌نماید اگر در این اثر، سخنی و پیامی آموزنده و مفید یافتید، آن را از نسیم برکات معارف غنی دین بدانید و اگر به نارسایی و اشکالی رسیدید، جهت پربار شدن این نوشتار، از ارسال رهنمودهای آگاهانه و راهگشا دریغ نورزید.

در پایان لازم می‌دانم صمیمانه و با همه‌ی وجود از اساتید گرانقدرم آقایان حجج اسلام، جناب استاد رضا علی کرمی، جناب استاد مریجی، جناب دکتر رحمانی، جناب دکتر خنifer، خصوصاً از جناب استاد کرمانی که در ویرایش و تنظیم این اثر و دیگر تألیفات این حقیر، حقاً و انصافاً زحمات ارزشمندی بر خود هموار نمودند، و از برادر ارجمند و متعهد جناب آقای رنجبر مدیر مسؤول انتشارات طاووس بهشت و از دوست عزیز و هنرمند جناب آقای حسین نامدار، بخاطر کوششی که برای طراحی و اجرای جلد این کتاب و دیگر آثار اینجانب مبذول داشتند، و از همه‌ی عزیزانی که به گونه‌ای در به انجام رسیدن کار تحقیق، تألیف و انتشار این کتاب مرا مدیون محبت‌های خود نمودند، تشکر و قدردانی نمایم.

سلامت و توفیقات همه‌ی عزیزان را در خدمت به جامعه‌ی اسلامی و اعتلای فرهنگ قرآنی، از خداوند مَنان مسألت می‌نمایم.

امیر ملک محمودی الیگودری

تابستان ۱۳۸۰